

تاثیر اینترنت بر حقوق شهروندی با تاکید بر رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه

درسی از دیدگاه دانشجویان

دکتر وحید فلاح^۱

ابوالقاسم بریمانی^۲

فاطمه بازرگان^۳

تاریخ دریافت: 93/02/21

تاریخ پذیرش: 93/05/14

چکیده

این تحقیق با هدف بررسی تاثیر اینترنت بر حقوق شهروندی با تاکید بر رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی ازدیدگاه دانشجویان انجام گرفت. پژوهش از نظر هدف کاربردی و از لحاظ روش توصیفی از نوع پیمایشی (زمینه یابی) می باشد. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری درسال تحصیلی 93-1392 که تعداد آنها برابر 10080 نفر بود. تعداد نمونه آماری 375 نفر بود، که به روش نمونه گیری تصادفی ساده و با استفاده از جدول کرجسی و مورگان انتخاب گردید. ابزار اندازه گیری پرسش نامه محقق ساخته بود. روایی محتوایی و صوری آن از طریق بررسی نظر صاحب نظران و متخصصان تعلیم و تربیت مورد تأیید قرار گرفت. و ضریب پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ برابر با 0/70 محاسبه گردید. که ضریب بالا و قابل قبولی است. برای تجزیه و تحلیل داده‌های این تحقیق در بخش آمار توصیفی از جداول، فراوانی ها، درصد و نمودار و در بخش آمار استنباطی از آزمون T و نرم افزار Spss استفاده شده است. یافته های پژوهش نشان داد، که اینترنت بر مؤلفه‌های حقوق شهروندی شامل (مشارکت در تصمیم گیری‌های مربوط به جامعه، آزادی بیان عقیده، برخورداری از منزلت اجتماعی، برخورداری از امنیت اجتماعی و دسترسی به امکانات مختلف رفاهی) دانشجویان تاثیر می گذارد.

کلیدواژه‌ها: اینترنت، حقوق شهروندی، رویکرد اجتماعی، دانشجویان

1 استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری گروه علوم تربیتی، ساری، ایران. vahidfallah20@yahoo.com

2 دانشجوی مقطع دکتری رشته مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری گروه علوم تربیتی، ساری، ایران

3 دانش آموزخته کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری گروه علوم تربیتی، ساری، ایران

مقدمه

اینترنت یکی از بانفوذترین فناوری‌های جدید ارتباطی است که همه ابعاد زندگی بشر را تحت تاثیر عظمت و نفوذ خود قرار داده و همه ابعاد حیات فردی و جمعی ما به نوعی متاثر از این فناوری ارتباطی و سایر تکنولوژی هاست (مسعودی، ۱۳۸۱ ص ۱۵). اینترنت در میان همه گروه‌های اجتماعی اعم از زن و مرد، پیر و جوان، بی سواد و باسواد از جذابیت خاصی برخوردار است. گسترش اینترنت، مانند هر نوآوری دیگری به ایجاد دگرگونی هایی در جنبه‌های مختلف زندگی انجامیده و استفاده از آن امری اجتناب ناپذیر شده است؛ به گونه‌ای که بدون آن زندگی برای کسانی که بدان خو گرفته اند، دشوار می‌شود (صارمی، ۱۳۸۴ ص ۴). در سال‌های اخیر استفاده از اینترنت به میزان قابل توجهی گسترش پیدا کرده است و باعث گردش سریع اطلاعات در سطح جهان و بوجود آمدن مجموعه وسیعی از اجتماعات مجازی شده است. اینترنت به واسطه ویژگی‌ها و امکاناتی که در خود جای داده است به رسانه بی بدیلی برای تولید و انتشار اطلاعات تبدیل شده است. اقتصاد، سیاست و فرهنگ و به ویژه رسانه‌ها از جمله عرصه هایی بودند که پس از روی کار آمدن اینترنت تغییرات عظیمی به خود دیده است. اینترنت جهان را به جامعه‌ای شبکه‌ای تبدیل کرده و با از بین بردن فاصله‌های زمانی و مکانی، به افراد و گروه‌ها این توانایی را داده است که از اطلاعات استفاده کنند و با انسان‌های سرتاسر کره زمین ارتباط برقرار کنند (ارکان، ۱۳۸۶ ص ۱۱). در چند دهه اخیر حقوق شهروندی به یکی از پیچیده ترین مسائل سیاسی و اجتماعی تبدیل شده و توجه متفکران و سیاستمداران زیادی را به خود جلب کرده است جایگاه حقوق برای حل موفقیت آمیز مسائل مهم حکومت داری یعنی نیاز به توزیع عادلانه منابع و حفظ نظم بسیار حیاتی بوده و نقش مهمی را در حل برخوردهای اجتماعی ایفا کرده است. براین اساس آگاهی از حقوق شهروندی به فرد اجازه دخالت آگاهانه در سرنوشت خود را می‌دهد و منجر به احقاق خود و زندگی بهتر برای خود و دیگر اعضای جامعه می‌شود. بنابراین میزان آگاهی افراد از حقوق و تعهداتشان و شیوه‌های فعال شدن آن‌ها در جامعه، در میزان تحقق شهروندی و ارتقاء آن نقش مؤثری دارد. از میان این رسانه‌ها، اینترنت ابزاری است که اطلاعات مفیدی در زمینه‌های مختلف حقوق شهروندی در اختیار افراد و دانشجویان قرار می‌دهد. اینترنت به عنوان یک رسانه در دنیای اطلاعاتی با آگاهی در تمایل افراد به حضور در فضای اطلاعاتی رابطه دارد. روندرو به گسترش دسترسی جوانان به فناوری اطلاع رسانی

در سال‌های اخیر سبب به وجود آمدن تغییرات اجتماعی، نگرش فکری و رفتاری در جوانان شده است (رستگاپور ۱۳۸۴ ص ۵۸).

احساس شهروندی جنبه‌ای مهم از شهروندی است که نقش به‌سزایی در تحکیم و تقویت بنیان‌های اجتماعی هر جامعه دارد. شهروند به افرادی اطلاق می‌شود که تابعیت کشوری را دارا می‌باشند و به تبع این وابستگی از حقوق و مزایایی برخوردار می‌شوند که در قانون اساسی و سایر قوانین عادی در آن کشور به تصویب رسیده است. در واقع می‌توان گفت که شهروندی یکی از فرآیندهای جامعه مدرن بوده و به عنوان منزلتی اجتماعی در نگرش به جامعه مدنی تلقی می‌شود که به موجب آن امکان برخورداری از حقوق و قدرت را فراهم می‌کند (توسلی و نجاتی، ۱۳۸۳). شهروندی از مهمترین عرصه‌های سیاسی و اجتماعی است که در طول تاریخ به اشکال گوناگون رواج داشته است. حقوق شهروندی در تعریف خود ناظر بر حقوق فردی و رابطه فرد با دولت و دیگر شهروندان است و دربرگیرنده ابعاد سیاسی، مدنی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و جنسیتی می‌شود (ریتزر¹، 2011 ص 220). بنابراین در یک برداشت شهروندی موقعیتی است که به موجب آن شهروند از حقوق مدنی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و جنسیتی برخوردار می‌شود. شهروندان به موجب قانون دارای حقوق برابر و یکسان هستند و نظام سیاسی جامعه موظف به تثبیت و حمایت از این حقوق و تأمین برابر آن برای تمام شهروندان فارغ از تعلقات قومی، نژادی، فرهنگی، مذهبی، جنسیتی و اقتصادی آنان است. (نوروزی، 1385 ص 28). از اینجا، به روشنی درمی‌یابیم که احراز مقام شهروندی و برخورداری از حق شهروندی، بستگی به آگاهی و هوشیاری و شعور سیاسی شهروندان دارد؛ پس اگر مقام شهروندی، حق آنان است و از حقوق شهروندی نیز برخوردارند، طبیعتاً باید از حق دسترسی به اطلاعات نیز برخوردار باشند (قانعی راد، 1389 ص 28). لذا از میان مردم دانشجویان قشر ممتاز جامعه هستند که این گروه در شکل دهی به آگاهی مردم از حقوق شان نقش مؤثری داشته و از توانایی فراوانی در ایجاد تحرک و جریان سازی در افکار عمومی و مشارکت در امور جامعه برخوردارند و در نتیجه به مثابه گروه مرجعی به شمار می‌روند که افراد، نگرش‌ها و رفتارهایشان را از آنان اقتباس می‌کنند (خسروانی، 1385 ص 49). دانشجویان در عرصه ارتباطات با استفاده از اینترنت اطلاعات مفیدی در زمینه‌های مختلف حقوق شهروندی در

1. Ritzer

اختیار افراد قرار می‌دهند (ساکت 1378 ص 49). دانشجویان در عصر ارتباطات از شبکه اینترنت بعنوان یک ابر پایگاه اطلاع رسانی، به شکل‌های مختلف از قبیل دست یابی به منابع اطلاعات و یافته‌های علمی و پژوهشی، کسب اطلاع از رویدادهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی و برای برقراری ارتباط دوستانه و بیان شخصی و یا در شکل گسترده تر، حرکت در گروه‌های خبری استفاده می‌کنند. با رشد شتابان تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات، بویژه اینترنت و انتقال پرشتاب فعالیت‌ها و به طور کلی زندگی فردی و جمعی انسانها به محیط‌های مجازی اهمیتی روزافزون یافته و مجازی شدن را به نیروی محرک تغییر محیط زندگی انسانها و از آن مهم تر به عامل اصلی تغییر الگوهای فکری و رفتاری و به معنای دقیق تر وجود انسان تبدیل کرده است (اوحدی، 1385 ص 9).

پژوهشی توسط مجردی (1391) تحت عنوان " بررسی تاثیر استفاده از اینترنت بر امنیت اجتماعی " انجام گرفت، نتایج یافته‌ها نشان داد که بین استفاده از اینترنت و امنیت اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد. منصورى (1390) تحقیق 4 بررسی تاثیر استفاده از اینترنت و حضور زنان در مشارکت اجتماعی دانشجویان دانشگاه آزاد تبریز " را مورد بررسی قرار داد، یافته‌ها نشان داد که اینترنت باعث افزایش حضور زنان در مشارکت های اجتماعی می شود. در تحقیق اسلام پناه (1388) با عنوان " بررسی رابطه بین مکان و میزان استفاده از اینترنت با مشارکت اجتماعی " نتایج نشان داد که بین مکان و میزان استفاده از اینترنت با مشارکت اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد. سعیدی (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان " رابطه بین میزان استفاده از اینترنت با مشارکت اجتماعی دانشجویان دانشگاه پیام نور استان کرمانشاه " به این نتیجه رسیده است که بین اینترنت و مشارکت اجتماعی رابطه معنی دار وجود دارد. یافته های پژوهش مجیدی قهرودی (۱۳۸۹) تحت عنوان " بررسی تاثیر استفاده از اینترنت و منزلت اجتماعی زنان " نشان داده است که بین اینترنت و منزلت اجتماعی زنان رابطه معنی دار وجود دارد.

تحقیق دیگر توسط دیولین^۱ (2002) با عنوان " بررسی تاثیر اینترنت بر مشارکت اجتماعی " بیانگر این بود که بین اینترنت و مشارکت اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد. الیورتورس^۲ (2002) در پژوهشی تحت عنوان " بررسی تاثیر اینترنت و آزادی عقیده بیان افراد " به این نتیجه رسیدند که

2. Devlin

3. Alivrtvs

بین اینترنت و آزادی عقیده بیان افراد رابطه معنی داری وجود دارد. هاتامی و گالیرز⁴ (2002) در پژوهشی با عنوان " بررسی تاثیر اینترنت و امنیت اجتماعی افراد" بیان داشتند که بین اینترنت و امنیت اجتماعی افراد رابطه معنی داری وجود دارد. نتایج پژوهش فلاورز⁵ (2003) با عنوان 0 بررسی تاثیر اینترنت بر منزلت اجتماعی افراد 0 نشان داد که بین اینترنت و منزلت اجتماعی افراد رابطه معنی داری وجود دارد.

اونگر⁶ (2004) در پژوهشی تحت عنوان " بررسی تاثیر اینترنت و برخورداری از امتیازات ویژه " بیان داشت که بین استفاده از اینترنت و برخورداری افراد از امتیازات ویژه رابطه معنی داری وجود دارد.

نتایج تحقیق وسشین⁷ (2005) با عنوان " بررسی تاثیر اینترنت بر مشارکت اجتماعی افراد" بیانگر این بود که بین استفاده از اینترنت و مشارکت اجتماعی رابطه مثبت وجود دارد. چانگ و وانگ⁸ (2006) در تحقیقی که به بررسی اینترنت و دسترسی به امکانات مختلف رفاهی افراد پرداخته بودند، نشان دادند که اینترنت باعث دسترسی به امکانات مختلف رفاهی افراد می شود.

لذا با توجه به مبانی نظری و پیشینه پژوهش های انجام شده، تحقیق حاضر، به بررسی تاثیر اینترنت بر حقوق شهروندی با تاکید بر رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی ازدیدگاه دانشجویان می پردازد. در این پژوهش فرضیه های بررسی شده به این شرح مطرح شد.

فرضیه اول : اینترنت بر مشارکت دانشجویان در تصمیم گیری های مربوط به جامعه براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می گذارد.

فرضیه دوم : اینترنت بر آزادی بیان عقیده دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می گذارد.

فرضیه سوم : اینترنت بر برخورداری از منزلت اجتماعی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می گذارد.

4. Hatamy & galyvz

5. Flowers

6. Unger

7. Westhuizen

8. Chang and Wang

فرضیه چهارم : اینترنت بر برخورداری امنیت اجتماعی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می گذارد.

فرضیه پنجم : اینترنت بر دسترسی به امکانات مختلف رفاهی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می گذارد.

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش جمع آوری اطلاعات توصیفی از نوع پیمایشی (زمینه یابی) می باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری در سال تحصیلی 93-1392 می باشد، که تعداد آن ها برابر 10080 نفر بود. برای برآورد حجم نمونه در این پژوهش از جدول کرجسی و مورگان استفاده شده است، بر اساس جدول تعیین حجم نمونه از روی حجم جامعه با توجه به سطح اطمینان 95 درصد و خطای 5 درصد تعداد نمونه برابر با 375 نفر از دانشجویان برآورد گردید. به منظور انتخاب نمونه در پژوهش حاضر، از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده شده است. جهت جمع آوری داده ها از پرسش نامه محقق ساخته 25 سوالی که بر اساس متغیرهای مربوط به مولفه های حقوق شهروندی دانشجویان تنظیم شده بود، مورد استفاده قرار گرفت. که بر حسب طیف 5 گزینه ای لیکرت تنظیم گردید. و هر سوال دارای پنج گزینه (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، و خیلی کم) می باشد. روایی محتوایی آزمون از طریق بررسی نظر صاحب نظران و متخصصان تعلیم و تربیت مورد تأیید قرار گرفت. برای به دست آوردن میزان پایایی ابزار به کار گرفته شده، یک اجرای آزمایشی بر روی 30 نفر از دانشجویان که در جامعه آماری مورد نظر قرار داشتند، به صورت تصادفی اجرا گردید و ضریب پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ برابر با 0/70 محاسبه شد که ضریب بالا و قابل قبولی است. برای تجزیه و تحلیل داده های این تحقیق در بخش آمار توصیفی از جداول، فراوانی ها، درصد و نمودار و در بخش آمار استنباطی از آزمون T و نرم افزار spss استفاده شده است.

یافته‌های

فرضیه اول: اینترنت بر مشارکت دانشجویان در تصمیم‌گیری‌های مربوط به جامعه براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تأثیر می‌گذارد.

جدول 1: خلاصه تحلیل آماری فرضیه شماره یک

فاصله اطمینان اختلاف میانگین 95 درصدی		اختلاف میانگین	sig	T م	T ج
حد بالا	حد پایین				
1/15	0/993	1/017	0/000	26/23	1/96

با توجه به جدول 1 نتایج داده‌ها نشان می‌دهد، که مقدار T محاسبه شده ($T=26/23$) از مقدار T جدول بحرانی ($T=1/96$) بزرگ‌تر می‌باشد. و هم‌چنین با توجه به این که میزان معنی‌داری این آزمون ($sig=0/000$) کمتر از 0/05 است. بنابراین می‌توان بیان نمود که اینترنت بر مشارکت دانشجویان در تصمیم‌گیری‌های مربوط به جامعه براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تأثیر می‌گذارد.

فرضیه دوم: اینترنت بر آزادی بیان عقیده دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تأثیر می‌گذارد.

جدول 2: خلاصه تحلیل آماری فرضیه شماره دو

فاصله اطمینان اختلاف میانگین 95 درصدی		اختلاف میانگین	sig	T م	T ج
حد بالا	حد پایین				
0/875	0/71	0/79	0/000	18/91	1/96

با توجه به جدول 2 نتایج داده‌ها نشان می‌دهد، که مقدار T محاسبه شده ($T=18/91$) از مقدار T جدول بحرانی ($T=1/96$) بزرگ‌تر می‌باشد. و هم‌چنین با توجه به این که میزان معنی‌داری این آزمون ($sig=0/000$) کمتر از 0/05 است بنابراین می‌توان بیان نمود که اینترنت بر آزادی بیان عقیده دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تأثیر می‌گذارد.

فرضیه سوم: اینترنت بر برخورداری از منزلت اجتماعی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تأثیر می‌گذارد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول 3: خلاصه تحلیل آماری فرضیه شماره سه

فاصله اطمینان اختلاف میانگین 95 درصدی		اختلاف میانگین	sig	T م	T ج
حد بالا	حد پایین				
1/056	0/91	0/98	0/000	26/59	1/96

با توجه به جدول 3 نتایج داده‌ها نشان می‌دهد، که مقدار T محاسبه شده ($T=26/59$) از مقدار T جدول بحرانی ($T=1/96$) بزرگ تر می‌باشد. و هم چنین با توجه به این که میزان معنی داری این آزمون ($\text{sig}=0/000$) کمتر از 0/05 است. بنابراین می‌توان بیان نمود، که اینترنت بر برخورداری از منزلت اجتماعی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می‌گذارد.

فرضیه چهارم: اینترنت بر برخورداری امنیت اجتماعی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می‌گذارد.

جدول 4: خلاصه تحلیل آماری فرضیه شماره چهار

فاصله اطمینان اختلاف میانگین 95 درصدی		اختلاف میانگین	sig	T م	T ج
حد بالا	حد پایین				
1/38	1/24	1/31	0/000	37/96	1/96

با توجه به جدول 4 نتایج داده‌ها نشان می‌دهد، که مقدار T محاسبه شده ($T=37/96$) از مقدار T جدول بحرانی ($T=1/96$) بزرگ تر می‌باشد. و هم چنین با توجه به این که میزان معنی داری این آزمون ($\text{sig}=0/000$) کمتر از 0/05 است. بنابراین می‌توان بیان نمود، که اینترنت بر برخورداری از امنیت اجتماعی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می‌گذارد.

فرضیه پنجم: اینترنت بر دسترسی به امکانات مختلف رفاهی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می‌گذارد.

جدول 5: خلاصه تحلیل آماری فرضیه شماره پنج

فاصله اطمینان اختلاف میانگین 95 درصدی		اختلاف میانگین	sig	T م	T ج
حد بالا	حد پایین				
0/993	0/84	0/91	0/000	23/66	1/96

با توجه به جدول 5 نتایج داده‌ها نشان می‌دهد، که مقدار T محاسبه شده ($T=23/66$) از مقدار T جدول بحرانی ($T=1/96$) بزرگ تر می‌باشد. و هم چنین با توجه به این که میزان معنی داری این آزمون ($\text{sig} = 0/000$) کمتر از 0/05 است. بنابراین می‌توان بیان نمود، که اینترنت بر دسترسی به امکانات مختلف رفاهی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می‌گذارد.

بحث و نتیجه گیری

در مورد فرضیه اول تحقیق، یافته‌ها نشان داد که اینترنت بر مشارکت دانشجویان در تصمیم گیری‌های مربوط به جامعه براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می‌گذارد. که این نتیجه با نتایج منصوری (۱۳۹۰) که اینترنت باعث افزایش حضور زنان در مشارکت‌های اجتماعی می‌شود، اسلام پناه (1388) که میزان استفاده از اینترنت با مشارکت اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد، سعیدی (۱۳۸۹) که بین اینترنت و مشارکت اجتماعی رابطه معنی دار وجود دارد، و سثیزن (2005) که بین استفاده از اینترنت و مشارکت اجتماعی رابطه مثبت وجود دارد، و چن و همکارانش (2004) که بین استفاده از اینترنت و مشارکت افراد در تصمیم گیری‌های مربوط به جامعه رابطه وجود دارد، همسو است. با توجه به این که اینترنت بر میزان مشارکت دانشجویان در تقویت ارزش‌ها، هنجارهای اخلاقی، خلاقیت و نوآوری و هم چنین مشارکت دانشجویان در انحراف جامعه تاثیر می‌گذارد. لذا مشارکت واقعی و آگاهانه دانشجویان تنها در سایه وجود و حضور جدی گروه‌ها و سازمان‌های جامعه مدنی میسر است که شهروندان را نسبت به حقوق و وظایف و تعهداتشان در برابر جامعه شهری و توانایی آنان را در کنترل و اداره محیط آگاه سازد. و این زمانی صورت می‌گیرد، که گروه‌ها و سازمان‌های جامعه مدنی با تبلیغ سازی در اینترنت و با ایجاد هماهنگی بین عوامل تاثیر گذار در روابط اجتماعی محیط گرم و صمیمی برای درونی کردن ارزش‌ها و هنجارها در دانشجویان فراهم کنند تا دانشجویان از طریق اینترنت در تصمیم گیری‌های مربوط به جامعه مشارکت داشته باشد.

در مورد فرضیه دوم تحقیق، پس از تجزیه و تحلیل تاثیر اینترنت بر آزادی بیان عقیده دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی مورد تایید قرار گرفت. این نتیجه با بررسی‌های الیور تورس (2002) که بین اینترنت و آزادی عقیده بیان افراد رابطه معنی داری وجود دارد، همسو

است. با توجه به این که اینترنت در تشکیل عقیده و افکار، تعیین مفاد عقیده، در انتخاب وسیله بیان عقیده و افکار، در اشاعه و انتقال عقیده و افکار دانشجویان تأثیر می‌گذارد. بنابراین توصیه می‌شود که سیاستمداران جامعه باید طبق قانون و مقررات جامعه و ارزش‌ها و فرهنگ‌های جامعه سایت‌هایی را فراهم کنند و با تبلیغ‌سازی این آزادی را برای دانشجویان فراهم کنند، تا در تصمیم‌گیری‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره که در ارتباط با جامعه می‌باشد، به طور آزادانه افکار و عقیده خود را بیان و به نقد و بررسی بپردازند تا مشکلات جامعه از این طریق حل گردد.

در مورد فرضیه سوم تحقیق نتایج نشان داد که اینترنت بر برخورداری از منزلت اجتماعی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تأثیر می‌گذارد. نتیجه این تحقیق با نتایج پژوهش‌های مجیدی قهرودی (۱۳۸۹) که بین اینترنت و منزلت اجتماعی زنان رابطه معنی‌دار وجود دارد. و فلاورز (2002) که بین اینترنت و منزلت اجتماعی افراد رابطه معنی‌داری وجود دارد، و سبیزن (2005) که بین استفاده از اینترنت و مشارکت اجتماعی رابطه مثبت وجود دارد، هم خوانی دارد. با توجه به این که یکی از ابعاد منزلت اجتماعی برای دانشجویان شغل و درآمد می‌باشد. اینترنت در فرصت‌های شغلی و درآمد برای دانشجویان و هم‌چنین تحصیلات و ارتقای بهره‌دهی آنان تأثیر می‌گذارد. لذا پیشنهاد می‌شود، که رسانه‌ها و سیاست‌مداران جامعه باید با برنامه‌ریزی و تبلیغ‌سازی سایت‌هایی در ارتباط با منزلت اجتماعی برای دانشجویان فراهم کنند تا دانشجویان اطلاعاتی در ارتباط با منزلت اجتماعی خویش از طریق این سایت‌ها دریافت کنند.

در مورد فرضیه چهارم تحقیق پس از تجزیه و تحلیل نتایج، تأثیر اینترنت بر برخورداری امنیت اجتماعی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی مورد تأیید قرار گرفت. این نتیجه با بررسی‌های مجردی (1391) که بین استفاده از اینترنت و امنیت اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد و هاتامی و گالیرز (2002) که بین اینترنت و منزلت اجتماعی افراد رابطه معنی‌داری وجود دارد، هم خوانی دارد. با توجه به این که اینترنت بر اعتماد اجتماعی، همبستگی اجتماعی بین افراد، نظم اجتماعی، انسجام اجتماعی و کارگروهی میان دانشجویان تأثیر دارد. لذا توصیه می‌شود رسانه‌ها و سیاست‌مداران جامعه می‌توانند نقش مثبتی در ارتقای امنیت اجتماعی دانشجویان ایفا کنند و این کار فقط از طریق تبلیغ‌سازی و جلوگیری از سایت‌های غیر اخلاقی و با برگزاری سمینارها و کنفرانس‌ها در دانشگاه‌ها می‌تواند فضای امنیت را برای دانشجویان فراهم کند.

تحلیل یافته‌های پژوهش بیانگر این بود که اینترنت بر دسترسی به امکانات مختلف رفاهی دانشجویان براساس رویکرد بازسازی اجتماعی در برنامه درسی تاثیر می‌گذارد. نتایج حاصله با یافته‌های پژوهشی اونگر (2002) که بین استفاده از اینترنت و برخورداری افراد از امتیازات ویژه رابطه معنی داری وجود دارد. چانگ و وانگ (2006) که اینترنت باعث دسترسی به امکانات مختلف رفاهی افراد می‌شود، هم خوانی دارد. با توجه به این که اینترنت بردسترسی یکسان از خدمات آموزشی، فعالیت‌های علمی،

خدمات رفاهی، خدمات تفریحی و گردشگری و فعالیت‌های هنری دانشجویان تاثیر می‌گذارد. لذا پیشنهاد می‌شود سیاست مداران جامعه با تقویت سایت‌های مختلف اینترنتی خدمات رفاهی شامل (سرگرمی، آموزشی و علمی) برای دانشجویان فراهم سازند.

کتابنامه:

- ارکان، عاطفه. (1386). سیر تحول وسایل ارتباطی بشر از جامعه ابتدایی تا جامعه اطلاعاتی، هفته نامه پگاه حوزه، شماره 213، ص 11.
- اسلام پناه، مریم. (1388). بررسی رابطه بین مکان و میزان استفاده از اینترنت با مشارکت اجتماعی. همایش شیوه های نوین در مدیریت مدارس درهزاره سوم، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه .
- اوحدی، مسعود. (1385). تأثیرات اینترنت بر مردم. تهران: انتشارات آگاه.
- توسلی، غلامعباس و نجاتی، سید محمود. (۱۳۸۳). واقعیت اجتماعی شهروندی در ایران. مجله جامعه شناسی ایران، دوره پنجم، شماره ۲.
- خسروانی، علی. (1385). آگاهی مردم از حقوق شهروندی. تهران: نشر ثالث.
- رستگاپور، حسن، عبدالهی، نیدا. (1384). راهبردهای توسعه تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات. تهران، دانش مردم.
- ساکت، محمدحسین. (1378). تأثیرات اینترنت بر حقوق شهروندی. تهران: انتشارات اساطیر .
- صارمی، علی اکبر، (1384). اینترنت. تهران: انتشارات سمت.
- قانعی راد، محمدامین. (1389). تهران شهرنقابداران: چرا در تهران ماشین گردی جایگزین بلوار گردی شده است. ماهنامه مهرنامه، سال اول، شماره 3 خرداد 1389، صص 216-215.
- مجردی، سعید. (1391). تأثیر اینترنت بر امنیت اجتماعی در ایران. نشر تهران پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی .
- مجیدی قهرودی، نسیم. (1389). تأثیر استفاده از اینترنت و حضور زنان در مشارکت اجتماعی. پژوهشنامه زنان، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی سال اول، شماره دوم، پاییز و زمستان 1389، صص 87-109.
- مسعودی، علی. (1381). پدیده اینترنت، ماهنامه دیدار آشنا، شماره 27، ص 15 .
- منصوری، رضا. (1392). تأثیر استفاده از اینترنت و حضور زنان در مشارکت اجتماعی. فصلنامه علمی ترویجی، سال چهارم. شماره چهارم تابستان 1392.

- نوروزی، کامبیز. (1385). حق شهروندی، مسئولیت مشترک دولت - ملت، نشریه نامه، شماره 53.

- Chen, J. & Zhu, Z. & Xie, H.Y. (2004) "Measuring Intellectual Capital: a New Model and Empirical Study", in Journal of Intellectual Capital, Vol. 5(1): 195-212
- Devlin, M. (2002) "The Internet & The University", available in: www.slofi.com.
 - Hatami, A. & Galliers, (2002) Exploring the Impacts of Knowledge(Re) Use and Organizational Memory on the Effectiveness of Strategic Decisions: A Longitudinal Case Study, Case Studies in Knowledge Management, Washington: IEEE Computer Society.
 - Oliver V Torres(2002). Influence of the Internet and freedom of expression of opinion.
 - Unger, M. (2004) Developing Core Capabilities in a Financial Services Firm: An Intellectual Capital Perspective, Thesis, Department of Human Resource Management, Rand Afrikaans University (RAU).
 - Flowers(2003) , Internet and social dignity.
 - Chang and Wang (2006) , the impact of access to welfare facilities.
 - Ritzier, George(2011) , Sociological Theory. Eighth Edition.
 - Westhuizen, C.V. (2005) I ntellectual Capital Management in Retail Company in South Africa, Thesis, Department of Information and Knowledge Management, University of Johannesburg.

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی